

V tiskarni, štiri in soloto
 (bajla in velja v Mari-
 boru brez polljanja na
 dom za vse leto 5 gl. — k,
 za pol leta 4 „ — k,
 za četrt leta 2 „ — k,
 Po pošti:
 Za vse leto 10 gl. — k,
 za pol leta 5 „ — k,
 za četrt leta 2 „ — k,
 Vrednisti in opravništvu
 e na stolnem trgu (Dom-
 plate) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniha:
 Za navadno dvestopna-
 vrsto se plačuje
 6 kr., če se snatisne ikkrat
 5 kr., če se tiska 2krat
 4 kr., če se tiska 3krat,
 večje pisemsko se plaču-
 je po prostoru.
 Za vsak tisek je plačat-
 kolek (stempel) za 30 k.
 Rokopisi se ne vračajo,
 dopisi naj se blagovoljno
 frankujejo.

Št. 71.

V Mariboru 19. junija 1869.

Tečaj II.

Konečni nameni slovenske politike.

V zadnjem listu smo omenjali zanimljivega članka, katerega je pod predstoječim napisom prinesla praška „Politik“. Treba je, da se o tej zadevi zopet prične resen dogovor. Za danes naj oglasimo, kako naši bratje Čehi sodijo o prihodnji slovenski politiki. „Politik“ piše: „Znano je, da se je gospod minister Giskra v početku letošnjega meseca marca po temeljitih študijah, katere je nekoliko ur v Trstu posvetil narodno-političnim razmeram tega mesta in njegove okolice, vračaje se na Dunaj ustavil — ne vemo ali eno ali več ur — tudi v Ljubljani, da bi se tudi tukaj z lastnimi očmi do dobrega podučil o vseh razmerah vojvodine Kranjske. Znano je tudi, da se je gospod minister Giskra v Ljubljani razgovarjal z dr. Bleiweisom. Vladni listi so o tem razgovoru tedaj pisali, da je bil „jako zanimljiv“. Tej sodbi vladnih listov je ves svet priklonil, ko so se bile razvedele posamezni sti tega razgovora. Svet se ni le čudil „zanimljivi“ dišavi, katero je slovenska stvar zadobila vsled najneposrednejše dotike z ministrom, ampak čudil se je tudi resnično Kantovi logiki, s katero je gospod minister — če tudi najsmelejše skakaje z logiko — svoje bistroumne opombe o slovenskih tirjatvah podpi-
 listi so o tem razgovoru tedaj pisali, da je bil „jako zanimljiv“. Tej sodbi vladnih listov je ves svet priklonil, ko so se bile razvedele posamezni sti tega razgovora. Svet se ni le čudil „zanimljivi“ dišavi, katero je slovenska stvar zadobila vsled najneposrednejše dotike z ministrom, ampak čudil se je tudi resnično Kantovi logiki, s katero je gospod minister — če tudi najsmelejše skakaje z logiko — svoje bistroumne opombe o slovenskih tirjatvah podpi-
 listi so o tem razgovoru tedaj pisali, da je bil „jako zanimljiv“. Tej sodbi vladnih listov je ves svet priklonil, ko so se bile razvedele posamezni sti tega razgovora. Svet se ni le čudil „zanimljivi“ dišavi, katero je slovenska stvar zadobila vsled najneposrednejše dotike z ministrom, ampak čudil se je tudi resnično Kantovi logiki, s katero je gospod minister — če tudi najsmelejše skakaje z logiko — svoje bistroumne opombe o slovenskih tirjatvah podpi-

Odsehdoh natanko poznajo Slovenci mišljenje in namere dunajske vlade glede slovenskih zadev, ako vsega tega niso že popred poznali.

Ali praktični politiki ne zadostuje razmere samo spoznavati in poznati, ona tirja tudi činov in dela, in odkler Slovenci vedo, da s koristolovno politiko, kateri so se pred več ko dvema letoma vdali, njih deželni in državni poslanci niso niti od vlade niti od državnega zbora najmanjšega dosegli in da tudi v prihodnje nimajo ničesar pričakovati, obhaja jih dolžnost premisliti ali se naj njih zastopniki dosedanje svoje politike tudi še zana-
 prej držé, ali pa naj krenejo na drugo pot. Deželni zbori, v kte-
 rih so zastopana slovenska prebivalstva, v kratkem se snidejo in treba bo v teh deželah priti do resnega sklepa.

Slovenski državni poslanci so zdaj že nekoliko tednov doma in do zdaj še nismo niti čuli niti brali, da bi bili oni svojo politiko kakorkoli pred svojimi volilci opravičevali. Toliko je gotovo in to moramo pred vsem javno izrekat, da so s svojo politiko — njih domoljubje ostane nedotakljivo — ne le popolnem na cedilu ostali, ampak da gledé nje tudi niso enih in istih misli z mišljenjem in tirjatvami slovenskega ljud-
 stva. To je čisto naravno. Kdor kljuba vsemu slovenskemu časopisu, kljuba resolucijam mnogostevilnih slovenskih taborov, bodisi vedoma, bodisi nevedoma ali naravnost podpira cislajtanizem ali pa se k večjemu sem pa tje

popue do kake medle opozicije, ali se pusti z ničemurnimi navideznimi ob-
 ljubami zazibkati ali zapeljati, on ne more nikakor več veljati kot tolmač slovenske politike.

Po vsem tem mora nastati vprašanje: Kaj je Slovencem sto-
 riti? Mi smo preodkritosrčni prijatelji slovenskega naroda, za nas imajo slovenske zadeve ne le zarad slovenske narodnosti, ampak tudi zarad sod-
 žavnosti premnogo zanimljivega, da bi nam mogli Slovenci v greh šteti, ker to vprašanje stavimo in nanj tuli po najboljšem prepričanju odgovarjamo.

Pred vsem je toliko jasno, da po sedanjih skušnjah ne
 sme več vladati sedanja neskrbnost in mlačnost, ne
 več dosedanja zaprinesljivost. Stem se do zdaj ni nič doseglo
 in bi se tudi v prihodnje nič ne doseglo. Slovenska opozicija se mora notrajno
 složiti in napraviti gotov program, in vsakdo, kdor hoče v
 javnem življenju kot ljudski tolmač postopati in delati,
 mora biti odgovoren, da se drži tega programa.

Dakako bi bilo najdoslednejše, ko bi izrekli vsi slovenski poslanci
 naj bodo voljeni že v tej ali oni deželi, da v prihodnje v dunajski državni
 zbor niti ne volijo niti ne pojdejo. S tem bi se popravila napaka, ki se je
 storila pred dvema letoma s tem, da so šli v državni zbor. Tak korak bi
 se denes stokrat laže in bolje mogel opravičiti, kakor ravno pred dvema
 letoma. Nobenega Slovenca v državnem zboru — to bi naj-
 jasneje razkrilo, kakovšna je slovenska opozicija, in ker bi tudi česko-mo-
 ravskih Slovanov ne bilo v državnem zboru, razkrivalo bi to tudi na dalje,
 kakovšen je cislajtanski konstitucionalizem.

Ko bi pa po kaki nerazumljivi osodni trmoglavosti ne obveljal ta
 najnaravnejši in najdoslednejši pripomoček, potem bi morali po na-
 šem prepričanju slovenski poslanci vseh šesterih
 upravnih oblastij nasvetovati, naj se sklene resolu-
 cija, v kateri bi se izrekale vse tirjatve, o katerih se
 je na taborih že razgovarjalo in sklepalo. Pri tem bi
 naj se ne gledalo na to, ali so slovenski poslanci v tem ali onem deželnem
 zboru v večini ali v manjšini, kajti s tem nasvetom velja dokazati, da vsi
 Slovenci eno in isto tirjajo, naj že tu ali tam prebivajo. Ako bi se ne ho-
 teli poslužiti prvoomenjenega pripomočka, naj bi se slovenski voditelji ne
 obojavljali že zdaj se porazumeti, kako naj bi se besedno glasili ti nasveti
 gledé resolucije in kakor naj bi se po krajnjih okoliščinah posameznih uprav-
 nih oblastij morebiti nekoliko spremenili nasveti. To bi tem menj težav
 delalo, ker je gledé slovenskih tirjatev ves slov. narod povsod enih in istih
 misli. Enakoličnost nasvetov bi se smela tako daleč raztegniti, da bi se
 celo motiviranje (razlaganje nagibov in razlogov) povsod enako glasilo. To
 bi tem jasneje kazalo, da so nasveti delo vzajemnega prepričanja in skup-
 nih tirjatev. Naj se nihče ne briga za to, da bi nasveti razen kranjskega
 zbora nikjer ne obveljali. Po tem, da se bodo strinjale vse manjšine, tem

Listek.

K. Havliček Borovsky.

Slovanska politika po Havličkovih nazorih.

(Dalje.)

Južni Slovani imajo s Čehovi mnogo skupnega, kar je 1848. leto
 očividno pokazalo, zato je treba trdno se držati zdravih načel česke po-
 litike, ter pomisliti, ka so Čehi ne samo mnogo omikanejši in značajnejši
 od nas, nego dosti više v izobrazenosti nad vsemi drugimi narodi v Avstriji
 brez iznimke. Glavna osnova slovanske politike in jedini pravi pot k resnični
 zmagi je, da drug drugega ne zapustimo, tudi te ne, če bi iz kakše druge
 zveze se leščal hipni dobiček; naše načelo mora biti: ali vsi dobimo
 svoja narodna prava in ustavno svobodo, ali vsi prepademo.
 Proti temu načelu so hudo grešili Poljaki boreči se v vrstah madjarskih
 proti Jugoslovanom in Slovakom. Jedinna modra in za bodočnost zdračna
 politika naša je oporoka, katero je moravski knez Svetopolk zročil svojim si-
 novom — sloga. Kaj bi nam pomagalo, ako bi eno slovanskih pokolenij
 opustivše in izdaveše druge za čas si nekoliko pridobilo, došla bi doba, in
 vzpet bi mu se odvezlo, in poslednjič bi vsi ostali na cedilu. Le skupna
 obvezanost vseh slabših plemen slovanskih v dobrem in zlem obeta nam
 trdno upazen, vendar jako se progresa, kar na ves glas pričajo najnovješe
 prikazni in dogodki.

O poljsko-rusinskem vprašanju molčimo, le toliko omenjamo: Poljakil
 bodite prvič pravični Rusinom, ne mrzite na Ruse, ki so Slovani, in gotovo
 v kratkem se pri njih porodi in prisveti denica svoboda; jeli Poljak ruski
 ali Rus poljski živelj sprejme, ni zguba za vseslovanstvo; skrbite za svoje
 bratove na Poznanjskem, da jih nenasitljivo nemško žrelo ne požre, vsaj že
 je vrelaži kakor kača koranta, ondí bodi ognjišče poljske branivne delavnosti;
 drugič bodite Slovani, brez slovanstva ni več rešitve za Poljake, — zgodo-
 vina je učiteljica.

Preostaja še na kratko omeniti Slované bivajoče izvanj Avstrijskega,
 in sicer Slované pod ruskoj, tursko in nemško vladó. Pod nemškoj vladó se sedaj

Slovanom najhuje godi, in očividno že se kaže pohot ruske vlade, da popolno po-
 nemči ne samo Lužičane nego i Poljake poznanjske in šlezke. Nemški živelj se
 res javlja kot pomur slovenskemu, kar stoletja očitno svedočijo. O Slovanih
 pod turskoj vladó ne da se nič krajše in razložeje reči nego to, ka se
 Rusovi na vso moč trsijo zakotviti med njimi svoj vpliv, ter naposled zru-
 šiti tursko državo, na kar se zmirom bolje pripravljajo, a podjarnljeni na-
 rodi se naglo dramijo in hrabrijó na rešilno delo, na borbo za svojo samo-
 stalnost in na podir turske krvočnosti in samovoljnosti. Rusko je res povse
 slovanska država, vendar motil bi se, kdor bi mislil, ka je ruska vlada res-
 nično vse porabila, česar bi se mogla ukoristiti iz pomisli slovanstva. Rusko
 državništvo hodi pri vsem po jako dolgi cesti ali gotovi, ruski orel ne za-
 seka lahko kdehte svojih krepkih krempljev, toda kder je zasedka,
 ondí navadno ostanejo zasekani. Po našem mnenji najde Avstrija le v po-
 šteni in pravični ustavni vladi, takisto v pravičnem in resničnem vršenju na-
 rodne ravnopravnosti vredno zaslobo in stalo za bodočnost. Inači se ne da
 zagatiti, da ne bi prvlje ali pozneje o prvem kakem prevratu v Evropi pri-
 padel večí del Avstrijskega k Ruskemu; sedanja razdvojna politika avstrijs-
 ska menda nehote in nevede silno podpira Rusko v hitrejšem dospetju veli-
 kanskihi namenov. Politika nemško-madjarska je sevsema protivna slovan-
 ski, in zato morajo neogibno vsi Slovani biti v uporu.

Kan naše slovanske politike je priversti vsa slovanska pokolenja v
 zvezo, in po tem zagotoviti vsakteremu izmed njih svobodo, samostalnost in
 popolni razcvet narodnega življenja. Ta namen v Avstriji doseči je toliko
 leže, ker že največi del teh slovanskih plemen skupno prebiva, gnati le mo-
 ramo na to, da se državni ustroj v Avstriji tako pretvori, kakor je treba za
 naše ublaženje, in da bi drugi naši sorodniki dosle izvanj Avstrije živoči
 mogli si želeti zvezo z nami. Pokihdob pako naša Avstrijska vlada nam
 ne pomaga ka doseženji omenjenega kana, nego še ga ovira in duši. Moramo
 tedaj skrbeti, da ob nemem potí dospujemo v zaželeno svetišče kljub vlad-
 ninemu prečenju. Pot, po katerem sedanja nemško-madjarska vlada klesti
 in hodi, je razdvojeno središčenje s prividno svobodo in lažljivo ravnoprav-
 nostjo narodno: naš pot pa je prava demokratiška in svobodna ustava z
 resnično narodno ravnopravnostjo. Ta poteva sta si navpik nasprotna, nikdor
 tedaj ne more obenem hoditi z nami in z vladó, kakor nikdor ne more biti

laže se bo dalo soditi, kako so priljubljene in koliko opravičene so one na-
prave, proti katerim bi bili nasveti resolucij obrnjeni.

Kdo resnico krivi?

"Tagblatt" 16. dan t. m. piše: "vse nemško svobodoljubno novinarstvo boroviško dogodbo, če je bila res taka, kakor jo popisuje „Politik“, obsoja, in soglasno govori: krivca zadeni kazen. A duhovsko-narodno novinarstvo ne da bi pretepe brez milosti obsodilo ter se s tem postavilo na stališče pravnega svestja in od sebe odvalilo vsako dušno odgovornost, nego nalašč vse poišče, kar koli more, samo da razgrajače pere, a napadence nareja za prave začetnike. To zasukavanje, laganje, olepšavanje, prikrivanje torej očitno, če tudi molče, oznanja svetu, da narodnjaki razgrajačem v srcu niso nič posebno srditi."

Mi odgovarjamo: vse slovensko novinarstvo je izreklo, da janjsko do-
godbu odločno obsoja, a da vendar o njej tako misli, ka Slovenci, ako bi
oni na svoji zemlji vsemu prerokavanju vprek, vsem svarilom nazilj po sili
šli tepež narejat, gotovo ne bi ostali brez kazni, kakor ostanejo nemšku-
tarji, kateri vse smejo, ker sablje in bajonete komendirajo; izreklo je dalje,
ka žaluje o velški krvi, ktere vendar ne vali narodu na glavo, ker je dok-
zano, da je tekla zaradi razkačene preširnosti nemškutarskih paglavcev pod
okriljem vojaške breztačnosti, kakor je pritril sam general John. Tega
se naše novinarstvo drži še zdaj, ker to je resnica, in za tega delj ni treba
nič lepšati, sukati in prikrivati, kajti lepšajo, sukajo in prikrivajo
nemškutarski listi s "Tagblatom" na čelu. Slovenske novine so te-
daj samo resnico odkrivale ter odbijale in še zmirom odbijajo laži,
ktere so iz teh dogodov nam na sramoto molzle vse sovražne
novine: "Presse" in "Figaro," — "Tagblatt" in "gerader Michel," ter kakor
so še druga imena teh listov, katerih število je temā. In to je bila naša no-
vinarska dolžnost, ker mi pišemo v obrambo slovenskega naroda, a ne v
sramoto njegovo, kakor piše "Tagblatt." Kar se tiče tega, kako novine,
ktere ste nam sovražne, sodite o boroviškem pretepu, v katerem so Nemci
planili na Slované, ne pozabite, kako ste pisale takrat, kader so bili štajer-
ski nemškutariji udarili po mariborskih čitalničarjih, o katerem dogodku "Sl.
Narod" 15. dan t. m. piše, da je po njem v sladkem spanju počivala zadnja
uradna miš, ker so bili Slovenci napadeni, a ne nemškutariji, ter da še le
zdaj mariborski okrajni glavar po kavarni povprašuje, kdo in kako je
tepel, če tudi so o tem že zdavnaj govorile celó dunajske novine. Torej se
jasno kaže, da nemški listi o boroviškem dogodku samo zato tako sodijo,
ker vendar ne morejo pred vsega sveta očmi denes v nebesa povzdigovati,
kar so včeraj v pekel metale, akopram smo že dostikrat tudi kaj takega
dovčakali, ter gotovo še dovčakamo, ako na Slované zopet kje planejo Nemci
malo pozneje, kader nekoliko poleže dim janjsko-velškega ognja. A mi zaradi
tega vendar še ne obsojamo vsega nemškega naroda, ker o njem tako slabo
ne mislimo, da bi ga smeli zastopati plačani novinarski najemniki, kateri to-
likokrat brez okolisa sami sebe imenujejo lažnjivce, ako jim ukaže tisti
gospod, iz čegar jasli zobljejo. Zatorej smo do dobrega prepričani, da
ako bi nasprotni časniki ne bili toliko vpili o Janjcem in Velčem,
vso drugo pesen bi zdaj krožili, tisto znano pesen, ktero so ta-
krat, ko so poročali o napadenih mariborskih čitalničarjih, o katerih so pisali
tako, da kar se je godilo, ni bilo napak, nego potrebno in dobro. Če tudi
je bil ta napad res po črteži osnovan (organisirt), razsajajući podkupljeni (ge-
dungen), vendar nobene besedice kake grajeni nismo čitali v nobenem svo-

bodoljubem nemškem listu. Poštēni "Tagblatt"! če ti ktereга takega veš,
imenuj ga! Hic Rhodus, hic salta. Kdor v stekleni hiši prebiva, naj ne
meče kamenja!

"Tagblatt" dalje piše: "trditev, da Ljubljane niso razsajajući vrgli v
slabo ime, nego tisti, kateri o teh razsajajući niso molčali, nam se taka zdi,
kakor če o gozdu, v katerem so razbojníci, kdo reče: razbojníci niso gozda
spravili v slabo ime, ker ne storē nič žalega, razen da popotníke plenijo in
morē; v slabo ime so ga spravili baš popotníci, kajti ako bi ne pripovedo-
vali, da jih razbojníci napadajo in morē, živa duša ne bi vedela, da je gozd
nevaren."

Ta klasična razbojniška primera, za ktero slovenski narod Dežmanu
izreka zaslužen zahvalo, nas bi res usopila, ako bi resnična bila, samo to
je dobro, da resnična ni. "Tagblatt" je v gozdu videl toliko razbojnikov,
kolikor je v Borovnici bilo srditih kmetov zbranih vrstoma ob železnici, v
mimo gredoči vlak brusēč iz najetih pesti debelo kamenje, ko je v resnici
en sam raztrgan, nodorasel pastirček s kamenčkom vračal kravico. Dež-
man je vaju v svojem naravoslovskem preiskavanji stvari gledati s pove-
čilom, ktero iz prašne stanice s seboj nosi tudi na politično polje, posebno
kader misli v deželnem zboru ali v "Tagblattu" pretresati slovensko raz-
merje. To in poleg tega njegov peklenški slepi fanatism ter njegova slaba
vest dela, da iz enega bosega pastirčka naredi precej celo armado kmetov,
iz enega oglarja četo razbojnikov, iz enega sajastega dimnikarja celó pe-
klensko vojsko hudičev. Ali je morebiti res, da je kdaj bilo treba po noči
z revolverjem hoditi po Ljubljani? Ali morebiti ni res, da se čudi vsak
tujec, kateri je po nemških novinah bral, kakšen strah je po naši deželi, ko
semkaj pride in vidi, kako je vse mirno? Ali morebiti ni res, da so se celó
ogerski konjiki čudili trdnemu pokoju v deželi, v kateri so mislili, da bode
treba dušo Bogu priporočiti, pa mahati in streljati, brž kakor pridejo čez
mejo? Ali je tedaj na Kranjskem res tako, kakor po svetu razglašā Dež-
man in njegova drhāl? Ali niso nemškutariji celó srditi na ces. namestnika,
da na Dunaji ni hotel njih laži potrditi? Kdor toliko laže, temu niti se
takrat ne more verovati, kader čisto resnico govori. Torej vse "Tagblattove"
novice, kako se tu in tam kmetje ustavili tega ali onega nemškutarija, naj
verjame, kdor sam hoče ali utegne; kajti novine, ktere iz enega pastirčka
izmoltiplicirajo celo kmečko vojsko, ter potlej te laži vendar ne popravijo,
morejo lagati, kader zinejo, ter jasno pričajo, da za eno laž več ali monj
jim ni nič, samo da se prokleti slovenski narod črni po svetu.

To je početje tiste svojbine, ktera se ne ustraši nobene grdobe, no-
bene nesramnosti, ne boji nobenih laži, če so tudi še tako debele, da bi se
malo ne lažnjivec sam nad njimi zadavil, — samo da si ohladi svoj peklen-
ski žolč in oblāti narod, v katerem ne more gospodovati.

Tako mi nikoli ne bomo delali; mi bomo vselej branili resnico,
ter ne bomo lagānega rodolubja iskali v hudobi, ne v nesramnostih, ne v
zasukavanji, ne v prikrivanji, ne v lažéh, ne v osumljevanji, ne v obreko-
vanji, ne v policijskih ovadah, ne v vojaških sabljah in žandarskih bajonetih,
ne v lažnjih promemorijah, ne v peklenkem fanatizmu hudičevega so-
vraštva; mi bomo grajalne besede in zaničevanje pripravljeno imeli vsa-
cemu, kdor zdražbo dela zaradi zdražbe same!

Dopisi.

Is Ljubljane 17. junija. [Izv. dop.] "Tagblatt" 15. dan t. m. piše,
da, kakor dunajski "Tagblatt" govori, ukazal je minister uka našemu ces.
namestniku, naj hitro oznani tiste učitelje, kateri so se udeležili agitacije ter

ob enem v ognji in v vodi. Kdor ni z nami, proti nam je, na to na-
čelo prisezamo, vse drugo je metlanje, smrtna bolezen značajnosti.

Hočemo li na upornem poti dognati do kakega uspeha, treba je naj-
popred dobre uredbe in somernega preračunjenega delovanja. Do neke dobe
nas je vezal boljše prirodni nagon, čēt skupne pogibeli in skupne naklonosti,
sedaj pa smo dolžni dalje delati s popolnim zavedenjem o svojem kanu in
o pomočnikih, kakor umno urejene stranke. Odsle si poiščimo sredstva, katerimi
zdržimo stalno zvezo med sebo, ravnaajoči se drug po drugem v vseh sto-
pinjah, in nijeno pokolenje ne počina nič znamenitejšega brez vedenja in
odobrenja drugih. Koristno tudi bode, da se sporazumemo z Rumuni, ktere
šiba enako trpka osoda, sklenoši z njimi prijateljstvo na vzajemno
podporo.

Slovenski razumniki ne smejo več biti cideljenci in šušljeki, ktere
vsaka najmenjša neprijazna sapa povali, ktere vsako neprijetno betvo, zmoti
in odvrne od pomaganja na napredek, nego možje značajni brez ozko-
prsa in predsodkov, neprestrašeni delavci na korist in osrečenje na-
šega zatiranega in tlaččenega naroda; kdo ne zna, ka je narod to-
liko svobode in toliko pravic vreden, kolikor si jih sam pribori in
braniti ve?

Kakor slepcu pogleda nam je treba, da mi avstrijski Slované bržje
bolje ustanovimo politiško-narodno društvo, ktero bode kot zbor stalo na
čelu vsega narodnega početja. Združiti moramo svoje moči v eno središče
ter skupno delati po enem črteži; neurejena in razkosana delavnost pojedin-
cev nikoli ne opravi toliko, kolikor urejena. Za tako društvo je zlata Praga
najpripravnejša in najprimernejša izlasti zarad bistrih zvedencev in vele-
umov politiških. Iskreno na srce polagam o vrlim, značajnim in neopešanim
bratom Čehom, naj se nenudoma lotijo posla.

Vzajemna podpora in bramba med avstrijskimi Slovani je edina
prava podloga in zagotovilo narodnih pravic in svobode proti močnim kvar-
nikom in nasilnikom, opiraje se na skupno spoštovanje in bratovsko lju-
bezen. Slogom rastu male stvari a nesloga sve pokvari; sloga jači a ne-
sloga tlači.

Rusko.

Prvo kolo Ruska ima . . .

P. Štros.

Velikanska država ruska rasprostirajoča se po večji poslovice evrop-
ske planote, po vsej severni, vzhodni in že tudi srednji Aziji šteje vsled
stavopisnih podatkov od 1863. leta na 394.064 štirjaških miljah 74.532.200
ljudi, in sedaj že gotovo 78 milijonov ljudi na 400.000 štirjaških milj. Gledé
na to, ka se na tem obširnem prostori narodi vsako leto 2.800.000 otrok,
umrje pa 2.300.000 ljudi, tedaj preostaja 500.000 t. j. pol milijona na leto,
kaže se znaten presežek porodov nad mrljivostjo, in ljudnost raste nagloma.
V tej razmeri napreduje, podvoji se v 80. letih bivalstvo. Tengoborski je
preračunal, ka se zgodi v 70. letih, kar bi dajalo častno število stanov-
nikov slovanske države. Take stavopisne prikazni obetajo drugo bodočnost
nego li madjarsko-tursko kvarstvo.

Vedro se spominjam, kako je 1848. leta dr. Steiner na ves glas zolil
v vseučilišni dvorani graški: Hrvati nam hočejo vvesti Rusove, tedaj ni-
kakše zveze z njimi. Rusi so sicer došli 1849. leta, toda na pomoč pokli-
cani od nekoga drugega a ne od Hrvatov ali poprek od Slovanov. Še mi
živi pred očmi podoba, kako vojvoda Görgey pri Világoši izročnje sabljo
ruskemu povelitelju Rüdigerju, in na to je pokojni Paskievič javil v Petro-
grad ponosnemu Nikoli: "Veličanstvo! Ogrska leži pred vašimi nogami." Koristno je toliko znamenite dogodke včasih si v pomneži ponoviti. — Še
dnes je med inorodniki v navadi občna napaka, ktera vsacega Slovana ra-
zumnika ne hotečega biti Nemcem ali Madjarjem oziroma nemškuterjem
ali madjaronom, običaje imenovati častitelja in klanjavca ruskemu knutu;
toda resnično ne bi čuda bilo, ako bi Slovani res častili in se klanjali knutu,
ker knut je menda na svetu edina reč, kateri so v strahu prazvetni avstrij-
ski Nemci in ponemčenci, in naduti in bahati Madjarje ter njihovi zvesti
oprede, ki ne znajo nikake pravičnosti, ki se niti Bogu ne bojē, katerim ni
nič svetega, razve einiges Deutschland in Magyarország na potroške
drugih narodov. Ako ne bi bilo te bojazni od Rusov, kako še le bi metlali
z nami! Ne kanim obširno govoriti o Ruskem, nego samo čitateljem ponu-
diti drobne črtice za vodilo, da nikogar nemško-poljski nauk o Rusih ne
zvodi v zmote.

pokvarili šolsko mladino, da se denó iz službe, kar je najhitreje mogoče. Ako je to res, vprašamo, katerim učiteljem je postavljen nož na grlo? Ali tistim, kateri so se agitacije udeležili sploh? Če je to, potem bodo morali šila in kopita pobrati prvi: Heinrich, Konšek in Pirker. Da bi kateri Slovan bil ščušal mladino, tega nikakor verjeti ne moremo, ker so nam okolnosti ljubljanskih učilnic dovolj znane. Za zdaj ne govorimo dalje, nego prihranjamo si, povzeti besedo, kader se ta stvar do čista razmota, niti ne moremo misliti, da o tem nedelavno ostane posebno gimnazijsko voditeljstvo, katero, kakor je čutiti, pripravlja protest Dežmanovi promemoriji, kajti včerajšnji „Tagblatt“ (16. dan t. m.) nekako strahoma govori, da tega ne more verovati, ker je sam vladni zastopnik Hočevar pritrdil, da so učilnice res take, kakoršne črta promemorija. Če tudi je torej g. Konrad pl. Eybesfeld realnemu in gimnazijskemu voditeljstvu rekel, da deželna vlada o srednjih učilnicah ne misli tako, kakor g. Hočevar, vendar se „Tagblatt“ naslanja samo na Hočevarjeve besede, in prav dela, ker te so bile javno izrečene, a gosp. Konrad je voditeljstvom nejavno govoril. Iz tega naj se vlada nauči, prihodnji v zborni pošiljati boljše zastopnike.

Iz Ljutomer, 14. junija. [Izv. dop.] Še zdaj se ne morejo naši nemškutarji popolnem osupnosti otrestiti, v katero jih je poraz od 5. junija vrgel. Mislite si strašno blamažo: možje gredo v slov. Bistrico na vse pretege „der ewig grünen untrennbaren Steiermark“ „hoch“ kričati; par dni pozneje se pa tisti postavni okrajni zastop, v katerem kakor matadorji sedijo, za zedinjeno Slovenijo izreče! To je, mislim, prvo okrajno zastopništvo, katero se je za najvažnejšo točko našega programa odločno izreklo, kajti izpovedalo je graškemu deželnemu odboru, da se mu zaradi tega njegov poduk z obžalovanjem vrne, ker proti 1. točki slovenskega programa govori in greši. Imeli smo pri nas 1. tabor; naše zastopništvo se je prvo za zedinjeno Slovenijo izjavilo; — prosimo prav lepo posne-manja! Se vé, ta sklep ima dozdej samo demonstrativen pomen, zatorej je pa iz praktičnega obzira mnogo bolj važna volitev okr. šolskega sveta. Okr. šolski svet je za 6 let voljen, ima tako rekoč šole popolnem v svoji roki in ima v 1. inštanci odločiti učni jezik za vse šole celega okraja. S to volitvijo smo odgovorili vladi na famozni dekret lanske jeseni, kateri je bil predmet dr. Prelogove interpelacije. Naši nemškutarji se jezijo, da smo pri tej volitvi „inteligencijo“ — po domače rekoč: nemškutarje — popolnem prezrli! Vprašam jaz naše protivnike, ali nista morebiti gosp. Kuko-vec in dr. Klemenčič kateremu koli si bodi od protivne stranke, kar se razumnosti tiče, popolnem v vsaki zadevi ravnovažna? Jurinec, Mohorič in Božič so res kmečki posestniki, ali taki posestniki, ki prebirajo vse sloven-ske časnike in ki so udje slov. matice in društva sv. Mohorja; možje, kateri več v enem mesecu berejo, nego naši navadni purgarji celo leto! Ti novi kmečki šolski svetovalci — posebno pa Božič — govorijo in pišejo lepšo in pravilnejšo slovenščino, nego marsikteri slovenskih hotetič — biti pravok. Tudi so to še same mlade, odločno narodne sile, za ravnanje šol kakor nalašč ustvarjene. — Po naši zmagi so se v prvi strašni jezi in razkačenosti naši nemškutarji ustili, da bodo za se nove nemške šole ustrojili. Ali možje so v svoji strašni naglici prezreli, da ima okrajni šolski svet nadzornišvo nad vsemi javnimi, privatnimi in posebnimi šolami celega okraja. Oni trdijo, da bomo zdaj nemščino čisto in popolnem do zadnje pičice izkoreninili in izruvali, kar je jako abotno in bedasto obrekovanje. Gotovo bo imela slovenščina zdaj prvo mesto, ali nemščina se bo tudi toliko učila, kolikor je v resnici našemu narodu potrebna; — toda več pa tudi gotovo ne. — Naša zmaga, se vé, nam ni iz nebes padla, ampak storilo se je od narodne strani vse, kar nam je bilo v stanu zmago zagotoviti, — pohvaliti se moramo tu

javno drugim v izgled, da nismo rok križem držali in mirno gledali, ko se je eden protivnih okrajnih zastopnikov po kmetih vozil in kmečke zastop-nike jako prijazno in prilizljivo nagovarjal, da bi z nemškutarji glasovali. Akoravno so se kmečki zastopniki že od početka vedno kakor narodnjaki obnašali, mislili smo le vendar, da sv. evangelij pravi, ka je satan po noči na polje prišel in je med pšenico luliko zasejal. — Pred enim mesecem, ali kali, ste se v uvodnem članku strašno tožili, da se skoraj nobeni udje za naše mariborsko politiško društvo ne prijavljujejo in pitali ste elegično: in ti „slavni“ Ljutomer, ali so tudi tvoje čete onemogle? — Prav ste imeli, ker vaše pitanje nas je zbudilo in spodbudilo. Povem vam, da sem v naglici včeraj nabral 24 udov in zagotavljam vas, da jih bomo v kratkem imeli iz našega okraja vsaj 50. Ako bo vsak okraj le $\frac{1}{3}$ tega kontingenta dal, smemo popolnem zadovoljni biti.

Iz Zagreba 17. junija. [Izv. dop.] Te dni se vsa govorica pri nas suče okoli pomanjkanja, ki se je v mestni blagajni prav slučajno našlo. Kolik je ta manjek, to se do goldinarja in krajcarja še ne da reči. Sploh se govori, da 15 tisoč, pa brž ko ne bo mnogo več, ker so se mestni računi že več let v največem neredu nahajali. Dotična dva uradnika, obadva si-volasa in očeta že odraslenih otrok, sta bila takoj iz službe odpuščena in pod preiskavo dejana. Naši vladi je ta slučaj gotovo zelo nevšečen, ker ni po tem, da bi njen ugled poviksal, ampak ravno nasprotno, Eden dotičnih magistratnih uradnikov je celo s Zlatarovičem v svaščini. — Naša deželna vlada še zmerom ni ustrojena, razen naimenovanja treh oddelčnih poglavarjev se še ni nič storilo. Rauch potuje venomer zdaj v Pešto, zdaj na Dunaj, zdaj zopet nazaj v Zagreb. Da to neprestano potovanje stoji v zvezi z ustro-janjem naše avtonomne deželne vlade, to je skoro gotovo. Zdaj se govori, da je 1. julij dogovorjeni obrok, katerega se ima deželna vlada kot konsti-tuirana proglasiti. En dan preide za drugim, in vendar se nič ne stori, iz česa bi se povzeti moglo, da ustrojovanje naše vlade napreduje. Pravijo, da se bo ves posel pri našem ministerstvu v Pešti razsnoval, kar bi bilo proti nagodbi. Iz vsega se čuti, da vladajo tajni vplivi, ki razvitek ovirajo. Pa naj že bo, kakor si hoče, kajti pri nas je svetina strašno apatična postala, ter jej je vse eno, ali je tako ali inako. Ta apatija se je pokazala posebno pri nabiranju dobrovoljnih honvedov. Kolikor se do zdaj ve, se v celi Hr-vaški in Slavoniji ni 50 honvedov javilo, in še ti so same desparatne pri-kazni. Ne zamerite mi, da je moj današnji dopis tako kratek. Nimam Vam bogme le količka važnega poročiti. Pri nas vse nekako spi. Opozicional-nega lista nimamo nobenega, in zato raje beremo kaj o pariških homatijah, o praških petardah in o turnarskih pretepih, nego o domačih kruhoborcih in službolovcih, katerih je celi gornji zagreški grad poln. Nikoli se še na Markovem trgu ni videlo toliko črno obučenih s žoltimi rokavicami naroka-vičenih podob semtertje letati, kakor zadnje pretečene dni; in kaj je gonilo te črne podob po Markovem tergu semtertje? Lov za službami, s kte-rimi so škopčane debele plače pa malo posla. Taka je pri nas denes situacija!

Politični razgled.

Iz Ljubljane se „Pol.“ piše, da dunajsko ministerstvo ne bode potrdilo v poslednjem deželnem zboru kranjskem sklenene postavne o ravno-pravnosti slovenskega jezika v šoli in uradu, t. j. da je ne misli cesarju v sankcijo predložiti. Minister Hasner bajè kot razlog navaja novo šolsko po-stavo, po kateri deželni zbori ne bi imeli več pravice glede učnega jezika zakonov dajati. Znano je, da je bila ta postava pred sklenena, nego šolska

Rusko je od vseh drugih narodov in dežel tako različno, vsaj iz-virno v svojih uredbah, pismu, običajih in verstru, ka je tujcu težko si pri-skrbeti pravi pojem o tem slovanskem narodu, čeravno bi ondi prebil neko-liko let in križem prehodil vso državo. Tujec bivajoči na Ruskem družu se skoro izključivo vzpet a samimi tujci, ali največ če obči z nekaterimi vrsta-mi ruskega občinstva, prijemšega zvečine inozemne običaje: s pravim ruskim narodom se skoro nikdar ne sreča, a kar vé o njem, pozvedel je od sli-šanja iz ust takih ljudi, kateri toliko znajo Rusko, kolikor on sam. K temu še prihaja, ka se večina tujcev izlasti Nemcev z neko zavistjo ozira na vse rusko, tedaj gleda skoz očali sajami policične, in še čisto navlašč marljivo prevrta in nevočljivostjo pokali istino. Odtod motni pojem, kakega ima Ev-ropa o največji državi na vzhodu.

Nam Slovanom se ne spodobi zajimati mnenja o Ruskem iz tak-ših kalnih izvirič, ker dobro vemo, ka kriva misel je vsele podloga krivega dejanja. Stvari si je treba predstavljati, kake resnično so.

Najprvije moramo vsekdar deliti ruski narod od njegove vlade. Drugo so Rusovi, naši slovanski bratje, narod velik, dobromiseln, jako sposoben in bister, ohranjen v dobrih staroslovanskib običajih, narod velike bodočnosti, od katerega se moremo tudi ni vsa ostala slabša pokolenja nadjati za bo-dočnost še mnogih dobrot: a drugo ruska vlada, sedaj sicer že prece na-mešana s starimi in častnimi ruskimi imeni, vendar še lokavo osnovana po tujih in lagodnih šegah; jeno jedro so bili tujci in še jih je brez vsega čutja k ruskemu narodu. Vlade spreminjajo, narodi živijo: koliko načinov različ-nih dobrih in zlih vlad je preživel že vsak nam znan narod? Ne pregledimo one velike istine, ka je treba bilo nekoliko tisoč let, da se je stvaril in zra-stel ruski narod, ka pa v eni noči, v eni uri more postati in vzpet premino-sti vsaka vlada.

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki spisal Prokop Chocholoušek, poslovenil Podgoričan.)

IX.

(Dalje.)

„Ali si žrtvoval domovino in svojo vero, pokopal svoj narod samo za tega delj, da si se osetil enemu človeku?“ — začudi se Tomažević

in še bolj h kraju postelje stisne, kakor bi se bal tega strašnega človeka. „Zdaj še le začenjam upati, da mi Bog morebiti vendar odpusti greh, ti pa —?“ — umolkne.

Tudi Ilija precej dolgo časa ne žugne nobene besedice.

„Kaj si dejal?“ — naposled povpraša. „Saj je bil narod že poprej odločen od tebe, če ne, gotovo bi ne bil nikoli zablodil v pest svojemu kru-temu sovražniku. — Zdaj znaš tedaj, koliko truda je bilo treba, predno sem zvršil svojega kralja poslednji ukaz. Ti si zajet, a Turci ti gotove postelje ne bode potresal s cvetjem! Moja osveta, osveta mojega kralja je dovršena, torej se zdaj veselim svojega svršetka.“

„Nisi še, pa ga bodeš kmalu vesel,“ — omeni Tomažević, segne za zglavje in z kinžalom nameri na tisto stran, od koder je čul Ilijin glas. „Vrni se nazaj v pekel, vražji sin, izdajica lastne domovine!“ — zažene, kinžal zleti po zraku šatoru skozi zaveso, jutranji mrak pogleda v šator in Tomažević vidi, da Ilije ni več notri.

Na enkrat se Tomažević do cela vskloni na postelji in skrbno nastavi uho v daljavo. Presunljivi glasovi se razlegajo po taboru, glasi, ki arabskega proroka vernike k molitvi kliče s petjem: „Allah-il-Allah!“ — Ali ti glasovi ne mičejo Tomaževića, dobro čuje breket bojnega orožja in kako okleno padajo težki buzdovani; tudi turško petje na enkrat utihne in divji dir vstane po tabori.

Tomažević vstane s postelje, razgrne zaveso, a že od kraj-tabora čuje krič: „Allah!“ in „Aman!“ — Njegovo čujno, bojnemu kriču vajeno uho izpozna, da se handžar in turški jatagan krešeta; ves tabor je velika gnječa, vsi se križem kolotajo, da so drug drugemu na poti. Od samega kriča in kletve ne čujo vodij, ki svoje jate kličejo k bunčukom; v tem pa si meju bisurmansko gnječo neznanega sovražnika trumica klesti širok pot k gradu, nastilja si ga s turškimi trupli, zato da jim konji ne padajo na poti — polzkem od same krvi.

Po trdnjavi okrog gradu na enkrat oživi vse: mož vstric moža sto-pajo oroženi in daljšajo vrste okrog in okrog gradu. Nad velikimi vrati, ki jih brani močen stolp in nad katerimi plapolata Hercegovinsko bandero, nad temi vrati se prikaže veličastne postavne ženska; ker jo poljublja rana zora na viški, podobna je prorokinji davne minolosti.

v državnem zboru, da se takrat vlada ni protivila, in da so Poljaki in Slovenci protestovali zoper šolsko postavo ter iz zbornice odšli. Če se postava iz omenjenega razloga res ne bo potrdila, dokazano je, ka so Slovenci in Poljaki prav imeli, da so bili iz narodnih ozirov in iz ozirov varjenja samouprave proti šolski postavi. Dokazano pa bode tudi, kako čisto nič ni zdajnja vlada pri nas Slovincih zaslužila, da jo naši poslanci v državnem zboru sicer podpirajo.

Tabora v tržaški okolici, pri Frnetiču, vlada ni dovolila, kakor se brzojavlja v dunajske novine. (Morda pa je le kak dopisnik slabo umel razglasilo taborskega odbora.)

O „zaroti“ na Českem piše vladna „Wiener Abendpost“: „Preiskavanje, kdo je položil in zapalil petardo pred praško policijo, vodilo je hitro do osebe necega Vincenc Kerberja, ki je bil knjižničar delavskega društva „Oul“-a in najden ter prijet v svojem skrivnem stanovanji. V tem stanovanji je policija našla tiskalnico, mnogo pisanj in knjig, delavnico za vplivanje črk, več pečatov, dva funta smodnika in kos zažigalnice (lunte). Pisanja in korespondence, kar se jih je našlo dajó bajó bogato zbirko Kerberjevih skrivnih zvezin kažejo kako daleč se njegove veleizdajne namere raztezajo. Našle so se poskušnje galvanoplastičnih vtiskov penězov, in nektera znamenja, da se je nameravalo papirnati denar ponarejati. Najdena pisma in posebno zapiski Kerberjevi kažejo mogošteviline zveze, katerih niti se pletó, razen po Českem, v Švajco (Mazzini), Pariz, Berlin, Dresden, da celo v severno Ameriko. — „Politik“ pravi o tem: „Potrditi se mora, ka je mogoče, da razdraženi ljudje take reči počenjati morejo, posebno če se pomisli čas v katerem živimo in splošno razdraženje. Kdo pa je kriv tega napada? ... Mi živimi v ostrih (ekstremnih) razmerah, da, zelo ostre razmere so v kterih že več let česki narod tirja svojo pravdo. Voditelji českega naroda so na zgoraj odkrito in prosto svoj glas povišali pri vsaki priliki, in kazali dokler stvari v taci razmerah lahko pridejo. Če pa je zastoj razletel se njih glas na zgoraj, ne smemo se čuditi, če se razleti na s podaj, kader kličejo in opominjajo k zakonitosti. ... Krogla se je zavrtela in se vrtil dalje.“ — Česki listi dalje povedo, da bodo Kerber in z njim zaprta gg. Fiala in Halupa toženi zavoljo velike izdaje. Pri Kerberjevem bratu je policija iskala skrivnih pisem, ktere je mislila najti pod podnicami, pa jih ni našla, vendar pa ga zaprla.

Delegacije se bodo na željo ogerske vlade odprle okrog 15. (ne pa 4.) julija.

Potovanje podkralja egiptovskega po Evropi se pokazuje kot politično dejanje, ki gledé vzhoda ne bode brez pomena. Vidno je, da se boče egiptovski kralj svojega vrhovnega gospoda, turškega sultana, oprostiti in Egipt samostojen storiti. Za ta svoj namen bi rad pridobil evropske mogočnejše. To čutijo v Carigradu in turški listi se jako hudujejo.

Italijanska zbornica je v dolgem pričkanji zaradi podkupljivosti nekterih poslancev pri oddaji tabakovega samotržja storila enkrat en korak in sklenila, da se ima začeti proti onim poslancem preiskavanje, na ktere leti sum podkupljivosti. Za preiskavanje se je volila komisija, v katero pridejo trije odborniki leveice, trije desnice in trije središča. Kaj bodo ti možje pozvedeli, ne da se zdaj še soditi, kajti do zdaj še ni nič znanega o krivnji obdolženih, nego izrek enega poslanca, da „nekaž vé“ in pa dva zapečatená pisma drugega poslanca, ki pravi, da je v pismih dokazana krivnja enega zastopnika.

O ruski politiki v vstoku je general Ignatiev govoril v Odesi: „svet ne loči denašnje Rusije od poprójšnje; z reformami ponovljena Ruska ne rabi in ne želi pridobiti dežel; ne hrepeni po bojni slavi; v miru hoče živeti z vsem svetom, a razžaliti se ne bo dala nikdar. —

Tomažević, ko zagleda to žensko postavo, kar stresne se precej. „Kosarevna!“ — šepne in ne more svojih oči obrniti od nje tako dolgo časa ne, dokler ga zopet vskrik: „Bosna na bisurmana!“ ne zdrami — ter zamekne v to bojno prikazen.

Malo poprej je bilo vse zamotano še, zdaj pa se turške jate že razvrščene po robu postavljajo nasprotnikom, in da-si se prišleci srčno pomičejo naprej, vendar-le pomalem zamerjajo krvavo pot: podobni so barki, ki se bori z nemirnim morjem. Na enkrat jim prapor zavihra nad glavami — to je močna pest, ker jo tako lahko suče v zraku; zopet in zopet jo pozdravi krščanskih vojščakov trumica.

„Bosna!“ — radostno krične Tomažević po prvem vskriku, precej pa nezaupno odmaje z glavo, rekoč: „Nisem dobro slišal, saj Bosne ni več!“ Ko pa drugi njih krič prevpije bisurmanski vričš, in ko zopet zaplapola prapor, potlej pa toliko, da se je vzdruhal, ka z njimi vred ni zakričal: „Še bosniško znamenje veje nad svojimi vojščaki!“ — Vendar pa se bistrejšje ozre na prapor in šepne: „To je „Veccicinicem“ paladij, pod kterm Radić načeluje mojim perjanikom. Bogue, ali so to sami!“ — bistro strmi v dalečino, „prav teh slavni junakov orožje je to, teh junakov, s kterimi vred jaz nisem znal umreti, kakor umrje ta vojvoda. Radić je zvest svoje obljudi: vojvoda umrje, junaški pogine pod rojstnim znamenjem, vpricho svoje ljubimke, ki na slavo njegovi smrti pozabi na minolost, in ki se jej solze vtrinjajo na spomin na-nj, jaz pak —“ — ni še izgovoril, privró mu solze iz oči in z obema rokama si zastre obraz,

Krščanskih vojščakov krič bolj in bolj slabí, naposled celo ne more več prodreti bisurmanskih jat vpitja: „Allah! Allah!“

„Že umirajo kraljevine poslednji junaci!“ — zopet spregovori kralj ki se je vnovič bil ozrl na borišče.

Še Radićev prapor v zraci trepeče tako, kakor orlova perot! Ali na enkrat zvehra, zopet prikaže se, po nekoliko trenutjih pa se pripogne k zemlji in ne vskloni se več.

(Dalje pri.)

Razne stvari.

* (Ptujška realna gimnazija). Deželni zbor štirski je naročil deželnemu odboru, naj se glede ptujške realne gimnazije pravoveljavno dogovori s odnotnim srenjskim zastopom in naj vpraša vlado, ali bi hotela ona stroške, katerih mesto ne more plačati, prevzeti na državni račun. Vlada je obljubila za Ptuj 3000 gl. na leto.

* (Izlet mariborske čitalnice.) Tukajšnja čitalnica napravi v nedeljo 20. t. m. svoj drugi letošnji izlet k št. Tilu. Družabniki in prijatelji društva so uljudno vabljeni, naj se obilno udeležé izleta.

* (Deputacija kranjske kupčije in obrtnijske zbornice) peljana od preds. njenega V. C. Zupana se je brž po dohodu g. c. kr. deželnega predsednika pl. Konrada Eybesfeldskega iz Dunaja mu poklonila ter mu gledé na kupčjske in obrtnijske razmere zahvalo izrekla, da je presvitlemu cesarju in ministrom razložil stan na Kranjskem tako, kakor je v resnici, in ne tako, kakor ga spomenica mestnega odbora zvijačno popisuje, in da je prepričalni njegovi besedi obveljalo, odvrniti izjemni stan z vsemi njegovimi nasledki, v kterega so po časnikih tiščali liberalci zaradi dogodeb v okolici ljubljanski. Vsacega domoljuba mora tedaj veseliti, da se kljubu vsemu nasprotnemu napenjanju poravnajo stvari po taki poti, da se spet pomiri dežela. Že so namreč hudourniki šumeli po časnikih, naj tudi kranjska dežela se dne v obsedni stan, naj dobi generala za deželnega glavarja itd. In ker so z vso silo zahtevali, da bi se odstranil sedanjí deželni predsednik, je „Pest. Lloyd“ že imel trojico na zberí, vendar je vsem trem slovo dal, češ, da pl. dr. Wurzbah je prevehljav, grof Coronini ume sicer jezik slovenski, a ne pozna dežele, dr. Suppan pa je ves strančan. Tako smo tedaj spet na starem mestu, in menda da tudi ostanemo. Naj se — to je tudi naša želja — le ostro na to gleda, da se vsak doli in gori ravna po državnih temeljnih postavah. Naj pri tej priliki še eno željo, od več strani nam oznanjeno, razodenemo sl. deželni vladi: naj namreč blagovoli pozvedeti iz nepristranskih virov in prevdariti: ali je še treba ali ne v prvem hrupu poklicanih vojakov v okolici ljubljanski, in če jih treba ni, naj bi se okolica oprostila tega bremena.

Nov.

* (Državno sodišče.) Državni zbor je imel cesarju, kateri prisednike postavlja, za vsacega 3 može predložiti. Iz tega namena se je poslanska zbornica, ki je imela za 6 prisednikov 18 mož predložiti, razdelila po deželah na 6 grup, in poslanci vsake grupe so se imeli zmeniti med seboj za 3 može, ktere bi bila potem cela zbornica volila. Naši poslanci so bili v 6. grupi, ki je zapo padala Kranjsko, Goriško, Trst, Istro in Dalmacijo. Oni so se zmenili za dr. Razlaga, dr. Hortisa in dr. Petroviča, za namestnika dr. M. Dolenca, in so se trdno nadejali, da jih bo tudi vsa zbornica volila, kakor so nasproti tudi oni enoglasno volili tiste, ki so si jih druge grupe izbrale. Ali — v dan volitve je začel „nekdo“ za hrbot naših poslancev za dr. Suppana proti Razlagu agitirati in je tako na skrivnem dobil Nemce večidel na svojo stran. Tako je prišel dr. Suppan z malo večino glasov namestu dr. Razlaga v predlog.

Nov.

Blagajnice (kase) za cerkve in srenje.

Ker se bom v kratkem preselil v Gradec, dobivajo se cerkvene in srenjske kase po prav nizki ceni pri meni.

Vin. Kanduth,

umetovalni ključar v drevoredni ulici (Aleegasse) hiš. št. 167 v Mariboru.

Oznailo!

JANEZ LACHER

je preselil svojo bogato zalogo

pohištva, lesenega, pletenega, hišnega in kuhinjskega orodja in pa posteljnega blaga

v Graško predmestje v novo Šmidererovo hišo.

Ob enem p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da pohištvo po želji tudi izposojujem. Kupljeno blago za svoje stroške zavijam in kamorkoli na dom pošiljam. Cela pohištva, za najmanjšo sobico kakor za velike salone in cele hiše se lahko takoj v moji zalogi izberó in odposljejo.

Priporočam svoje po najnovejših šegah ukusno izdelano blago p. n. občinstvu in obetam najboljšo postrežbo in kolikor mogoče nizko ceno, ktera se mi — ako bi to kdo želel — tudi v polletnih obrokih izplača.

V Mariboru maja meseca 1869.

Janez Lacher.